

Lisätalousarvioaloite LTA 37/2018 vp

Timo Harakka sd ym.

Lisätalousarvioaloite määrärahan lisäämisestä järjestöjen työllistämis- ja kotouttamisprojekteihin sekä palkkauskaton purkamiseen (10 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Yhdistys- ja säätiötyönantajille tarkoitettua 100 % tukea 65 % työaikaa vastaavaan palkkaosuuteen ei ole ollut mahdollista myöntää huhtikuun 2017 kaikkien TE-keskusten alueilla. Tämä johdetaan ko. tukimuodolle valtion budjettiin asetetusta 3 000 henkilötyövuoden kiintiöstä, joka siis asetettiin muille kuin elinkeinotoimintaa harjoittaville yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhteisöille, joille myönnetään palkkatuki 100-prosenttisena enintään 65 prosentin työaikaa vastaavalta osin. Siksi 3 000 palkkauskatto on purettava.

Palkkatuen edellytyksenä on nykyisin aiempaa se, että palkkatuetussa työssä tehtäviä työtehtäviä ja työpaikkoja on löydettävissä myös avoimilta työmarkkinoilta. Kohdentamalla 100/65 -prosentin kiintiö työvoimapolitiittisille hankkeille mahdollistettiin se, että hankkeet voisivat päästä rahoituksessa asetettuihin tavoitteisiin. Lisäksi kiintiön kohdentamista hankkeille puolsi se, että hankkeissa on asiakkaiden ohjaukseen tarvittavat resurssit. Koska kiintiö oli varsin pieni, TYPO-hankkeetkin joutuivat kuitenkin tinkimään esittämistään työllistämistavoitteista.

Suomessa on paljon tekemätöntä työtä. Kolmas sektori ja siinä erilaiset järjestöt ovat usein vaikeuksissa varsinaisessa toiminnassaan liian vähäisen henkilöstön takia. Järjestötoiminta professionalisoituu samoin kuin muukin yhteiskunta. Etenkin sosiaaliset auttamisjärjestöt ja liikuntajärjestöt ohjaus- ja neuvontatoimintoineen perustuvat hyvin usein talkoo- tai oto-työvoimaan.

Välityömarkkinoiden idea on, että ne toimivat siirtymänä vaikean työttömyyden ja avointen työmarkkinoiden välissä. Joidenkin ihmisten kohdalla ne voivat olla pysyvä vaihtoehto. Välityömarkkinoilla työllistetään pitkäaikaistyöttömiä ja samalla voidaan tukea asiakkaiden hyvinvointia mm. ikääntyneiden kotona asumista esimerkiksi sotaveteraanien kotiaavulla, siivouspalveluilla, omakotitalkkareilla, ym.

Säätiöt ja yhdistykset työllistävät pitkään työttömänä olleista merkittävän määrän verrattuna markkinaehtosiin yrityksiin.

Työvoimapolitiikan tulokseksi odotetaan työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Sinne eivät kuitenkaan kaikki yllä nykyisillä mm. työvoiman tuottavuus- ja tulosodotuksilla. Kolmas sektori painottaa omissa toiminnoissaan sosiaalisia näkökulmia. Julkisin varoin tuettu työllistämistoiminta antaa niille mahdollisuuden joustaa tuottavuus- ja tulosodotuksista. Niiden työllistämistoi-

Lisätalousarvioaloite LTA 37/2018 vp

mintaan liittyy usein muutakin tukea sekä ennen että jälkeen palkkatuettua jaksoa. Osa toiminnasta tukee pitkään työttömänä olleiden ihmisten arjen hallintaa.

Tarpeellista hyvinvointia lisäävää on loputon määrä markkinoiden tarjonnan ulkopuolella; esimerkiksi pienimuotoista kotiapua, kaupassakäyntiä, lehtienharavointia, lumenluontia, lastenhoitoa, näkövammaisten lukupalvelua, ym.

Työ on satunnaista eikä sille ole kaupallisia tarjoajia tai asiakkaiden maksukyky ei yllä markkinahintaiseen palveluun. Osa näistä markkinoiden ulkopuolisista tehtävistä hoituu naapuriavun kautta tai valitettavasti myös pimeillä työmarkkinoilla.

Lisäksi on työ, joka sinänsä kuuluu julkisen palveluvelvoitteen henkeen, mutta johon ei löydy työvoimaa tai sitä ei ole varaa teettää julkisin varoin. Tällaista työtä voi olla esimerkiksi vanhusten laitoshoidossa vanhusten ulkoiluttaminen, heille lukeminen ja seuran pitäminen. Osa ympäristöstä tai kierrätystoiminnasta voi hyvin olla välityömarkkinoiden kontolla.

Työn roolin uudelleenajattelu ja -organisointi on tarpeen, jotta hyvinvointia lisäävä työ ja työttömyyden hoito saadaan toimimaan. Tässä työssä voidaan hyödyntää hankintalain uudistamista.

Pitkäaikaistyöttömyyden taltuttamiseksi tulee rakentaa tietoisesti avustavan työvoiman joukkoja, jotka voivat olla välityömarkkina-luonteisia.

Työn uudelleenorganisointi tehdään järjestelmällisesti ja työntekijäjärjestöjen kanssa neuvotellen. Uudelleenorganisoitu työ ei tarkoita ammattitaitovaatimuksista lipsumista. Kyse on siitä, että mietitään, mitkä tehtävät voidaan eriyttää nykyisistä ammattilaisten tehtävistä avustaviksi tehtäviksi, jotta osaavampi työvoima voi keskittyä ydintehtäväänsä.

Ikääntyminen tuo mukanaan monia palvelutarpeita, joihin yhteiskunnalla ei ole nyky mekanismeilla varaa ja joihin palvelutarvitsijoilla ei ole varaa markkinaehtoisesti. Näissä toiminnoissa yhdistetään tietoisesti välityömarkkinat ja yhteinen hyvä.

Ikääntyneiden ja vammaisten tukien pitkäkestoinen käyttö mahdollistetaan ilman byrokratiaa. On tarpeen selkiyttää kriteereitä, joilla vammaisten palkkatuen voi myöntää pysyvästi.

Järjestöissä on olemassa paljon organisointikykyä ja valmiuksia viedä läpi vaativiakin projekteja tuloksekkaasti. Työllistämässä järjestöt ovat alikuormitettu voimavara. Liiallinen byrokratia suhteessa saatuun tukeen ja tuen pituuden sekä tason alttius jatkuville muutoksille on monissa ruhonjuuritason järjestöissä koettu järkevän, järjestön lähtökohdista mielekkään työllistämisen esteeksi.

Järjestöt luovat osallisuutta ja kasvattavat kansalaistaitoja. Ne kykenevät yhdistämään oman toimintansa työllistämisen ja maahanmuuttajien kotouttamisen koko yhteiskuntaa palvelevaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lisätalousarvioaloite LTA 37/2018 vp

että eduskunta lisää 10 000 000 euroa momentille 32.30.51 järjestöjen työllistämisen- ja kotoittamisprojekteihin ja muuttaa perusteluiden toisen kappaleen 3 kohdan päätösosaa siten, että järjestöihin työllistettävien enimmäisraja 3 000 henkilöä sekä palkkakatto poistetaan.

Helsingissä 5.6.2018

Timo Harakka sd
Joona Räsänen sd
Harry Wallin sd